

Z a b a w y

J ę z y k i e m

P o l s k i m

M E T A F O R Y

Metafora inaczej **przenośnia** to językowy środek stylistyczny, w którym obce znaczeniowo wyrazy są ze sobą składniowo zestawione, tworząc związek o innym znaczeniu niż dosłowny sens wyrazów, np.: „kwitną gawrony”, „złote serce”.

Klasyczna definicja metafory (przenośni) pochodzi od Arystotelesa. Dając wskazówki jak stworzyć dobrą metaforę podkreślał, że powinna przypominać **zagadkę**. Ułożenie jej wymaga dostrzeżenia podobieństw w rzeczach niepodobnych.

O K S Y M O R O N Y

Oksymoron to metaforyczne zestawienie wyrazów o przeciwstawnym, wykluczającym się wzajemnie znaczeniu,

np. gorzkie szczęście, wymowne milczenie, sucha woda, czarny śnieg, itp.

P A L I N D R O M Y

Palindrom to wyrażenie brzmiące tak samo czytane od lewej do prawej i od prawej do lewej strony. Przykładem palindromu jest:

Kobyła ma mały bok.

Ikar łapał raki.

Dzieje palindromu sięgają [starożytności](#). Być może powstał jako zabawa słowna, a może od razu niektóre z palindromów miały być czymś w rodzaju [szyfru](#), może zaklęcia. Współcześnie palindrom to przede wszystkim rozrywka umysłowa i żart słowny.

H O M O N I M Y

Homonim - to wyraz, związek wyrazowy, mający jednakowe brzmienie z innym wyrazem, lecz różniący się od niego znaczeniem, etymologią (pochodzeniem), a niekiedy pisownią oraz kategorią gramatyczną lub odmianą.

Znaczenie homonimu rozpoznajemy tylko na podstawie kontekstu całego zdania.

Np.: zamek, pokój, klucz, itp.

A N T O N I M Y

Antonim - termin oznaczający przeciwieństwo, odwrotność znaczeniową innego terminu, **antonimy** to terminy przeciwstawne.

Są nimi np. ciepło - zimno, mądry - głupi, syty - głodny.

S Y N O N I M Y

Synonim (wyraz bliskoznaczny) wyraz lub dłuższe określenie równoważne znaczeniowo innemu, lub na tyle zbliżone, że można nim zastąpić to drugie w odpowiednim kontekście.

Przykłady: *koniec, basta, dość,*
gniew, szal, wściekłość

LIMERYKI

Limeryk to krótki, żartobliwy wiersz oparty na groteskowym dowcipie, mający charakter igraszki słownej, zwykle związany z jakimś nazwiskiem lub nazwą miejscowości. Autorem najbardziej popularnych limeryków w poezji polskiej -- J. Tuwim. Limeryki uwielbiała układać Wisława Szymborska:

Pewien rybak na Gwadelupie
utrzymywał, że to bardzo głupie
znać do wyspy tylko jeden rym
i w szalupie popisywać się nim
przy biskupie lub w grupie przy zupie.

Lub krócej: "Lepiej złamać obie nogi, niż miejscowe jeść pierogi", "Lepiej mieć życiorys brzydki, niż w tej knajpie jadać frytki", "Lepiej w głowę dostać drągiem, niż się tutaj raczyć pstrągiem", "Lepszy ku przepaści marsz niż w tych naleśnikach farsz"

Przygotowała: mgr Ewa Bareja